

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXII., číslo 10

25. 5. 2025 / neprodejné

Z OBSAHU Kde jsou muži, kteří by odpověděli na Boží volání?
Pro apoštolskou práci je nutná vytrvalost – a „hroší kůže“!
Kulturní roztříštěnost a potřeba nové katolické obrody

05

08

13

Foto: ©Hornikova Lucie / Člověk a Věra

Desatero

Je velmi důležité chápat pravý smysl Božích přikázání. Nestačí je umět vyjmenovat – je třeba vědět, proč se jimi máme řídit. Mnozí dnes Desatero odmítají s tím, že nechtějí být omezováni. Někdy i věřící cítí, že by bez morálních závazků bylo snazší žít – například když mají konat dobro nebo se něčeho vzdát. Křesťanský život je náročný na vůli, vytrvalost a věrnost. Proto musíme vědět, že přikázání pochází od Boha, který není zlým vládcem, ale dokonalým a milujícím Otcem. Všechno, co Bůh činí, je pro naše dobro, i když to někdy nechápeme.

Sv. Ambrož připomíná, že Bůh je dobro přesahující každý rozum a naplněný pokojem. Je to On, kdo nás stvořil,

aby nás učinil účastnými své lásky a radosti. I morální normy dané Bohem jsou proto cestou k plnému a šťastnému životu. Přikázání nejsou jen textem na kamenných deskách – mravní řád je vepsán do lidské přirozenosti a svědomí. Mnohé kultury k podobným zásadám dospěly vlastní zkušeností, Bůh je pak slavnostně potvrdil na hoře Sinaj.

Mnozí lidé zpětně nelitují, že žili podle Božích zákonů – byli tak uchráněni před zklamáním, rozpady vztahů či prázdnotou. Jiní později litují, že se nechali svést a nezůstali věrni dobru. Zlo nikdy nemůže přinést opravdové dobro – žádná výjimka neexistuje.

Záleží na každém z nás, zda se roz-

hodneme pro Boha, pro jeho slovo a požehnání. Uplynulá postní doba je výzvou k návratu z cest, které nás zavedly špatným směrem. Právě obrácení znamená uznat své hříchy, zřít se jich a s důvěrou přijít k Ježíši, který ve svátosti smíření uzdravuje to, co je pokřivené a temné.

Naslouchejme našemu Spasiteli, který touží přebývat v naší duši jako v chrámu. Prosme jej, aby očistil naše srdce, aby z něj odstranil vše, co nám bere pokoj a odvádí nás od víry. Ať je naše nitro naplněno světlem, ochotné naslouchat a žít pro něj.

*P. Mgr. Jaroslav Jirásek
farář v Horním Jelení*

Pektorální kříž papeže Lva XIV. obsahuje relikvie svatého Augustina a svaté Moniky

Pektorální kříž, který měl na sobě Lev XIV. v době svého zvolení, obsahuje relikvie světců spojených s augustiniánským řádem, svatého Augustina, jeho matky svaté Moniky a tří dalších světců.

Uprostřed kříže je usazena relikvie svatého Augustina, velkého církevního otce, který hlásal, že pohled do nitra je klíčem k setkání s Bohem a pochopení jeho slova – něčeho, co je třeba přijmout s vírou i rozumem, aby to mohlo být sdíleno s ostatními.

Kříž, který měl na sobě papež Lev XIV., když se poprvé ukázal světu z centrální lodžie baziliky svatého Petra, je bohatý na symboliku. Vedle relikvie biskupa z Hippo – duchovního otce augustiniánského řádu a trvalého průvodce jeho řeholí – se nacházejí úlomky čtyř dalších světců: sv. Moniky, sv. Tomáše z Villanova, blahoslaveného Anselma Polanca a ctihodného Giuseppa Bartolomea Menochia.

Relikvie vybral P. Josef Sciberras, generální postulátor augustiniánského řádu, jako dar generální kurie svému spolubratrovi, kardinálu Robertu Prevostovi, když byl 30. září 2023 ustanoven kardinálem. Každá relikvie představuje osobnost, jejíž život odráží klíčový aspekt svatosti v rámci augustiniánské rodiny. V rozhovoru pro vatikánská média otec Sciberras uvedl, že má ze zvolení nového papeže obrovskou radost. Připomněl, že kardinál Prevost byl „velmi dojatý“, když mu byl kříž předán během slavnosti v refektáři Mezinárodní koleje sv. Moniky. Věděl, že bude nosit blízko svého srdce relikvie sv. Augustina i jeho matky sv. Moniky.

„Den před konkláve,“ svěřil se otec Sciberras, „jsem mu poslal zprávu, v níž

Foto: Vatican Media

jsem ho povzbudil, aby si vzal pektorál, který jsme mu darovali, aby ho svatý Augustin a svatá Monika ochraňovali. Nevím, jestli to bylo kvůli mému vzkazu, nebo ne, ale když jsem viděl, že ho má na sobě při skládání přísahy a znovu, když vyšel na balkon baziliky, byl jsem hluboce dojat.“

Úlomek kosti svatého Augustina je připomínkou na řád sv. Augustina, který byl založen Apoštolským stolicem v roce 1244. V průběhu staletí řád následoval jeho ideál komunitního života, apoštol-

ské služby, spirituality a studia. Relikvie svaté Moniky zdůrazňuje hluboké a trvalé pouto mezi Augustinem a jeho matkou. Její život se vyznačoval silou a vytrvalostí. Svými slzami a neúnavnými modlitbami pomohla dosáhnout synovy konverze. Augustin ve svých *Vyznáních* chválil její ctnosti a považoval je za Boží dar.

církev.cz

Jeruzalémské dny za mír: Izraelci a Palestinci společně hledali cestu k usmíření

V Jeruzalémě se uskutečnila mimořádná dvoudenní iniciativa s názvem *People's Peace Summit*, kterou společně uspořádalo přibližně šedesát izraelských a palestinských mírových sdružení.

Foto: timeisnow.co.il

Akci iniciovala koordinační platforma *It's Time Now*, jež vůbec poprvé spojila takto široké spektrum organizací, usilujících o ukončení násilí a hledání mírového řešení konfliktu.

Za vznikem summitu stáli dva mladí muži – izraelský Žid Maoz Inon a Palestinec Azíz Abú Sarah. Oba přišli v důsledku války o své blízké a svůj život zasvětili úsilí o smíření, vzájemné uznání a nenásilný dialog mezi oběma národy. Jejich příběh, který ukazuje možnost proměny bolesti ve službu pokoji, v minulosti dojal i papeže Františka, jenž je veřejně podpořil a otcovsky objal při setkání ve Veroně.

Program summitu nabídl bohaté kulturní i duchovní aktivity: filmové projekce (včetně oscarového dokumentu *No Other Land* o deportaci obyvatel z Mašafa Yatta), koncerty, umělecké instala-

ce, přednášky, diskuse i setkání pro děti. Úvodní část byla věnována politickým možnostem míru a přivítala více než sto diplomatických a konzulárních zástupců z Izraele a Palestiny.

Celá událost nesla jasné poselství: i v době napětí a rozdělení existují na obou stranách lidé, kteří odmítají nenávisť a pomstu, a místo toho hledají cestu k pokoji, spravedlnosti a důstojnosti pro každého člověka.

V době, kdy ozbrojené střety a humanitární krize v Pásmu Gazy nadále sužují tisíce civilistů, zůstává svědectví podobných iniciativ tichou, ale důležitou připomínkou, že skutečný mír může vzniknout jen tam, kde vítězí pravda, empatie a odhodlání naslouchat druhým.

Vatican News
redakčně upraveno

SLOVO KNĚZE

Od 9. května letošního roku je seznam eucharistických zázraků zase o něco delší. Svatý stolec totiž uznal za zázrak jev, který se udál v roce 2013 v indické Vilakannuře, jež patří do syromalabarské diecéze Tellicherry.

Když jsem se to dočetl, nedalo mi to a nahlédl jsem do seznamu eucharistických zázraků bl. Karla Acutise. A přiznám se, že mi vyrazilo dech zjištění, že se něco podobného v Indii událo již podruhé.

Je až překvapivé, že v rozmezí cca dvanácti let se stanou dva eucharistické zázraky, které jsou si velice podobné a ve stejné zemi.

V obou případech se totiž na konsekrované hostii objevila Ježíšova tvář. Při prvním zázraku se to stalo během adorace 28. dubna 2001 a druhý zázrak se stal během mše sv. o svátku Krista Krále (24. listopadu 2013).

Když se něco takového stane, tak jistě na takových místech vznikne okamžité poutní místo a mnohým se tedy poštěstí patřit na Kristovu tvář. Většina se však i nadále musí spokojit se svou vírou. S vírou, kterou líčí někteří životopisci sv. Jana Vianneye, který pozoroval jednoho prostého muže, jak klečí před vystavenou Nejvyšší Svátostí a bez hnutí na ni hledí. Na Janův dotaz, co dělá odpovídal: „Já se dívám na Něho a On na mne.“ Možná se již i některým z vás stalo, že jste se setkali s někým, kdo neví, co s minutami a hodinami strávenými před svatostánkem nebo před Nejvyšší vystavené v monstranci, a někteří „odvážní“ to dokonce považují za ztrátu času. On tam ale opravdu je a čeká, až se na Něj přijdeme podívat, a i za pomoci těchto zázraků z Indie nám to dává najevo.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
farář farností Lomnice nad Popelkou,
Libštát a Nová Ves nad Popelkou

AŤ VŠICHNI JSOU JEDNO!

I. června 2025 – 7. neděle velikonoční – Jan 17,20–26

Augustin

Mluvil o všech svých. Nejen o těch, kteří tehdy byli naživu, ale i o těch, kteří teprve měli přijít. A nejen o těch, kteří naslouchali apoštolům, dokud ještě byli naživu, ale také o těch, kteří uvěřili až dlouho po jejich odchodu. I my, kteří jsme se narodili dávno poté, jsme uvěřili v Krista skrze jejich slovo. Ti, kdo s ním tehdy byli, totiž hlásali jeho slova dalším, a tak se jejich slovo dostalo až k nám a dostane se i k potomkům, pokud uvěří... Na této modlitbě si však lze všimnout, že se nemodlil za některé své. Za ty, kteří s ním tehdy nebyli a neuvěřili skrze jejich slovo, ale uvěřili v něj už dříve. Byl snad tehdy s ním i Natanael, Josef z Arimatie a mnozí jiní, o nichž Jan říká, že v něj uvěřili? A to nemluví o starci Simeonovi, prorokyni Anně, Zachariášovi, Alžbětě a předchůdci Janovi – o těch se dá říci, že za takové mrtvé, kteří odešli z tohoto světa s tolika vlastními zásluhami, nebylo třeba se modlit. Podobně je odpovídáno i o spravedlivých ze Starého zákona. Je tedy třeba chápat, že mu tehdy ještě neuvěřili tak, jak si přál, aby v něj bylo věreno. Ale po jeho vzkříšení, kdy byl dán Duch svatý a apoštolové byli poučeni a posíleni, ostatní uvěřili tak, jak je třeba věřit Kristu. Otázka však zůstává u apoštola Pavla, který neuvěřil od lidí ani skrze člověka, a u zločince, který uvěřil v době, kdy i samotní učitelé měli víru ochablou. Zbývá tedy chápat „skrze jejich slovo“ jako samo slovo víry, které hlásali ve světě. A říká „jejich slovo“, protože především a nejdříve ho hlásali oni. Evangelium už bylo hlásáno po celém světě, když Pavel přijal toto jejich slovo skrze zjevení Ježíše Krista. A i zločinec uvěřil jejich slovu tímto způsobem. Proto se v této modlitbě Spasitel modlil za všechny, které vykoupil – ať už za ty, kteří tehdy žili v těle, nebo za ty, kteří přijdou později. A hned dodal, za co pro ně prosí, když řekl: „aby všichni byli jedno“. O co prosil dříve pro ně, o to nyní prosí

El Greco: Agónie v Getsemanské zahradě (cca 1590)

pro všechny: aby všichni (tedy oni i my) byli jedno.

Když tedy uvidíme slávu, kterou dal Otec Synu (i kdybychom zde rozuměli ne tu, kterou mu dal při zplození jako rovnému, ale tu, kterou mu dal, když se stal člověkem a zemřel na kříži), tehdy nastane soud, tehdy bude bezbožník vzat, aby neviděl slávu Páně. Kterou, ne-li tu, že je Bůh? Pokud tedy výrok „chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal“ chápeme ve vztahu k tomu, že je Syn Boží, pak budeme v Otci s Kristem. Po slovech „aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal“, hned dodal: „neboť jsi mě miloval už před založením světa“. V něm miloval před stvořením světa i nás a tehdy předurčil, co vykoná na konci světa.

Jan Zlatoústý

Nic tak nepohoršuje jako rozdělení mezi věřícími. Když se ale věřící sjednotí, posiluje to víru – jak řekl i na začátku: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem.“ (Jan 13,35). Vždyť když se hádají, nikdo neřekne, že jsou učedníky Mistra, který

hlásá pokoj. A říká: „Kdybych já nešířil pokoj, neřekli by, že jsi mě poslal.“

Neřekl „aby měli účast na mé slávě“, ale „aby viděli“, čím skrytě naznačuje, že v tom spočívá veškerý odpočinek: v patření na Božího Syna. A Otec mu dal slávu tehdy, když ho zplodil.

Hilarius

Přijatá a udělená sláva způsobuje, že jsou všichni jedno. Rozumem však ještě nechápu, jak předaná čest způsobuje jednotu. Pán však vyložil jakýsi stupeň a řád završení jednoty, když dodal: „aby byli jedno v nás“. On je v Otci skrze božskou přirozenost a my jsme v něm skrze jeho tělesné narození (a věříme, že on je v nás skrze tajemství svátostí) – tak se zjevuje dokonalá jednota skrze Prostředníka.

Béda

Slávou tedy nazývá lásku, kterou ho Otec miloval před stvořením světa. A v této slávě miloval před stvořením světa i nás.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

KDE JSOU MUŽI, KTEŘÍ BY ODPOVĚDĚLI NA BOŽÍ VOLÁNÍ?

Muže neinspireje diverzita, rovnost ani inkluze. Ať už tyto hodnoty představují cokoli, rozhodně to nejsou mužské vlastnosti.

Mladí muži dnes zkrátka nemají ambice stát se kněžími – rozhodně ne v takovém počtu jako dříve. Podle vatikánské publikace *Annuarium Statisticum Ecclesiae* dochází v posledních dvanácti letech k trvalému poklesu počtu kněžských povolání. V roce 2023 bylo na celém světě jen 106 495 seminaristů, což je pokles oproti 108 481 v roce 2022. Od roku 2011 klesl počet mužů připravujících se na kněžství téměř o 12 %, přičemž od roku 2019 zájem poklesl o více než polovinu. Proč dnes tak málo mužů odpovídá na povolání ke kněžství?

Příčin je celá řada – od devastujících účinků všudypřítomné pornografie až po obecný úpadek křesťanské horlivosti na Západě. Jedním z klíčových důvodů je však bezesporu krize mužnosti, která mladým mužům nedokáže představit kněžství jako inspirativní vzor.

To ovšem neznamená, že by neexistovali dobří kněží – takoví bezpochyby jsou a jejich povolání a duchovní otcovství jsou požehnáním pro církev i celý svět. Zejména ve Spojených státech vyrůstá generace kněží, kteří se snaží být vzorem věrnosti, odvahy a zbožnosti. Ve světovém měřítku ale obraz kněze často splývá se symbolem slabosti, stagnace a prázdné inkluzivnosti – bez jasného postoje a pevných přesvědčení. Tento obraz je zvláště patrný u biskupů.

Zejména na Západě se mnozí biskupové vzdali své duchovní autority a zřekli se role pastýřů a otců. Místo toho se pohroužili do nejasných „pastoračních přístupů“ a administrativy. Jejich řeč se často omezuje na zdvořilostní fráze, které vyzařují atmosféru unaveného liberalismu, v němž křesťanské ctnosti nahradila slova jako otevřenost, inkluze, diverzita, rovnost, sociální spravedlnost a tolerance. To však nejsou vlastnosti, které by inspirovaly mladé muže.

Zatímco zlo, úpadek a zvrácenost vedou stále agresivnější válku o duši Zápa-

Foto: Zuzana Kostkova / Člověk a Víra

du, biskupové odložili své berly, nahradili evangelium zdvořilostmi a nadčasová slova svatých vyměnili za módní jazyk současnosti. To ale muže neinspireje. Inspirovaly je – a stále mohou – životy světců.

Skutečná mužnost: životy světců jako výzva

Patron kněží, svatý Jan Maria Vianney, byl vzorem mužné ctnosti a obětavosti. Jako farář v malé francouzské vesnici netrávil ve zpovědnici „pastoračně přiměřených“ 45 minut ve středu a v pátek – naslouchal zpovědím 12 až 18 hodin denně. Rozpoznal morální relativismus a lhostejnost k věčnosti, které zanechala francouzská revoluce, a nebojácně kázal proti jejich důsledkům.

A kdyby to nestačilo, trýznil ho pravičelně satan – „grappling“, jak mu říkal. Zapaloval mu postel, kvílel za okny, zjevoval se jako divoká zvířata a fyzicky ho napadal. Jednou v noci se Vianney probudil, spatřil ďábla stát u postele a jen poznamenal: „Ach, to jsi jen ty. Myslel jsem, že jde o něco důležitého.“ A znovu usnul. Dějiny Církve jsou plné takových mužů.

Svatý František Saleský je znám svou mírností a pokorou – říkalo se mu „svatý gentleman“. Méně se ví, že byl také šermíř. Na univerzitě v Padově studoval dlouho do noci a účastnil se adorací, za-

tímco jeho vrstevníci vysedávali v hospodách a nevěstincích. Když ho jednou přepadli spolužáci, vytasil meč, odzbrojil je a místo odplaty jim nabídl účast na ranní mši – což přijali.

Nebo svatý Mojžíš Etiopský – obr s temnou minulostí, který po obrácení žil jako mnich. Když jeho klášter napadli lupiči, sám je holýma rukama přemohl a přivedl před opata. Když na klášter zaútočili Berbeři, tehdy už pětasedmdesátiletý Mojžíš zakázal spolubratrům bránit se. Chtěl položit život jako pokání za svou minulost – a položil.

Kněžství potřebuje mužné svědky

Svatý Josef, svatý Vavřinec, svatý Šebestián, svatý Jiří, svatý Patrik, svatý Tomáš Becket, svatý František z Assisi, svatý Ignác z Loyoly, svatý Tomáš More, svatý Edmund Kampaň – to jsou jména, která ztělesňují křesťanské ctnosti spojené s pravou mužností. Příběhy těchto světců by mohly inspirovat novou generaci mužů, kteří hledají smysl života a vyšší cíl, jemuž by mohli zasvětit život.

Je smutné, že příklad těchto světců dnes neinspireje více biskupů.

S. A. McCarthy
The American Spectator
Přeložil Pavel Štíčka

CÍRKEVNÍ DĚJINY a ekleziologie

HOVORY
O VÍŘE
VYŠŠÍ BROD
2025

Přednáší:

- fr. Mgr. MICHAL BUBENÍK FSSP, seminarista ve Wigratzbadu;
- Prof. PhDr. JAROSLAV ČECHURA, DrSc., přední český historik, specializující se na novověké sociální dějiny;
- P. Prof. PhDr. EFREM JINDRÁČEK, PhD. OP, profesor Papežské univerzity sv. Tomáše Akvinského v Římě;
- Mgr. JAN PETR KOSINKA, Ph.D., právní filozof;
- R. Diac. Prof. TOMÁŠ MACHULA, Ph.D., Th.D., profesor teologie a filozofie na Teologické fakultě Jihočeské univerzity;
- Prof. PhDr. JIŘÍ MIKULEC, CSc., vedoucí vědecký pracovník Výzkumného centra pro církevní a náboženské dějiny;
- Prof. PhDr. PETR OSOLSOBĚ, Ph.D., profesor Janáčkovy akademie múzických umění a Masarykovy univerzity v Brně;
- Mgr. ZDISLAVA PIVODOVÁ, doktorandka Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci;
- R.D. Doc. JUDr. STANISLAV PŘIBYL Ph.D., JCD., Th.D., vyučující na Teologické fakultě Jihočeské univerzity, soudce pražského interdiecézního soudu a rektor kostela P. Marie a Karla Velikého v Praze;
- R. Diac. fr. Mgr. MATYÁŠ RAZÍM FSSP, seminarista ve Wigratzbadu;
- P. PhDr. Mgr. JAKUB VÁCLAV ZENTNER FSSP, farář v Římově.

PONDĚLÍ 30. 6.

20:00 Petr Osolobě: **POSTAVY A UDÁLOSTI ANGLICKÝCH CÍRKEVNÍCH DĚJIN 1**

ÚTERÝ 1. 7.

9:00 Matyáš Razím: **ÚVOD DO EKLEZIOLOGIE**

10:30 Michal Bubeník: **DEKONSTRUKCE POPULÁRNÍCH PRO-
TICÍRKEVNÍCH SLOGANŮ**

17:30 Stanislav Přibyl: **DĚJINY CÍRKEVNÍHO PRÁVA**

20:00 Petr Osolobě: **POSTAVY A UDÁLOSTI ANGLICKÝCH CÍRKEVNÍCH DĚJIN 2**

STŘEDA 2. 7.

9:00 Michal Bubeník: **SYMBOLICKÉ STRUKTURY V CÍRKEVNÍCH DĚJINÁCH**

10:30 Zdislava Pivodová: **SVĚTICE NEBO ČARODĚJNICE? –
MODELY A PARADOXY ŽENSKÉ SVATOSTI VE STŘEDOVĚKU**

17:30 Tomáš Machula: **TOMÁŠ AKVINSKÝ, TOMISMUS A NO-
VOTOMISMUS**

20:00 Tomáš Machula: **PAPEŽSKÁ A CÍRKEVNÍ NEOMYLNOST**

ČTVRTEK 3. 7.

9:00 Zdislava Pivodová: **JAK SE STÁT STŘEDOVĚKOU SVĚTICÍ?
– STRATEGIE ŽENSKÉ SVATOSTI VE 13. STOLETÍ**

10:30 Jiří Mikulec: **NÁBOŽENSKÁ BRATRSTVA V BAROKNÍCH
ČECHÁCH I – ROZMANITOST V JEDNOTĚ**

17:30 Jiří Mikulec: **NÁBOŽENSKÁ BRATRSTVA V BAROKNÍCH ČE-
CHÁCH II – SPOLEČENSTVÍ ŽIVÝCH A MRTVÝCH**

20:00 Jaroslav Čechura: **LOSINSKÉ ČARODĚJNICKÉ PROCESY
– MÝTUS A REALITA**

PÁTEK 4. 7.

9:00 Jaroslav Čechura: **BOBLIG CONTRA LAUTNER? UMĚNÍ
PROTI VĚDĚ?**

10:30 Jakub Václav Zentner: **PROBLEMATIKA INTERPRETACE
CÍRKEVNÍCH DĚJIN JAKO JEDNA Z PŘÍČIN SEKULARIZACE ČESKÉ
SPOLEČNOSTI**

14:00 Pobožnost křížové cesty na **Maria-Rast u Vyššího
Brodu.**

20:00 Efrem Jindráček: **CO JE TO INKVIZICE?**

SOBOTA 5. 7.

9:00 Michal Bubeník: **KRITIKA VYBRANÝCH MODERNISTIC-
KÝCH ARGUMENTŮ**

10:30 Matyáš Razím: **HERMENEUTIKA II. Vatikánského
koncilu**

17:30 Jan Petr Kosinka: **MODERNÍ HEREZE JAKO PŘÍČINA
KRIZE CÍRKVE A SPOLEČNOSTI OČIMA HILAIRE BELLOCA**

20:00 Matyáš Razím: **PRAKTICKÉ IMPLIKACE EKLEZIOLOGIE
PRO ŽIVOT CÍRKVE**

NEDĚLE 6. 7.

Pout' do Říмова s asistovanou mší svatou od **11:00** k pří-
ležitosti 375. výročí posvěcení římovské Lorety (1650)

Na programu budou každodenní **mše svatá** a **společná mod-
litba, adorace, exkurze** na rakouské hrady **Waxenberg** a **Pi-
berstein** a poutní místo **Pöstlingberg**, pěší túry k **Čertově
stěně** a na **Vyklestilk** (– bude rozvrženo podle počasí) a v ne-
poslední řadě možnost vzájemného setkání se.

Pořádá **KNĚŽSKÉ BRATRSTVO SV. PETRA – FSSP**. Další informace, anotace
přednášek a přihlášky na stránkách fssp.cz. (Změna programu vyhrazena.)

PAPEŽOVA VÝZVA NA OBRANU KŘESŤANSKÝCH ZEMÍ...

... zazněla 27. listopadu roku 1095 a pronesl ji papež Urban II. na shromáždění v Clermontu ve Francii. Byla reakcí na řádění seldžuckých Turků v dobyté byzantské říši. Prohraná bitva u Mantzikertu v roce 1071 po Kr. znamenala pro křesťanskou byzantskou říši začátek trvalé ztráty vlivu. Za pouhých dvacet let dobyla muslimská seldžucká říše řadu významných měst na území dnešního Turecka a stála na dohled od Konstantinopole.

Ztráta měst jako Efez nebo Antiochie, ve které působil svatý Petr, zotročování křesťanů Turky na nově dobytých územích a systematické ničení křesťanských symbolů vyvolalo v Evropě pobouření. Byzantský císař Alexios I. Komnenos zaslal do Evropy dopis, ve kterém mimo jiné píše (překlad autor):

„Posvátná místa jsou znesvěcována a ničena mnohými způsoby. Ctihodné dámy a jejich dcery, okradeny o všechno, jsou znásilňovány jedna po druhé jako zvířata. Někteří znásilňují panny před jejich vlastními matkami a nutí je zpívat obscenní a zvrhlé písně, dokud s nimi nejsou hotovi.“ (Pozn. autora: Někteří historici zpochybňují autenticitu dopisu.)

Shromáždění v Clermontu

Papež Urban II. byl znepokojen událostmi na východě a svolal shromáždění do města Clermont ve střední Francii, kterého se zúčastnila řada církevních hodnostářů. Byť shromáždění řešilo církevní záležitosti tehdejší doby, nejvýznamnější událostí byl projev papeže, kterým setkání ukončil. Vyzval v něm všechny evropské křesťany, aby se chopili zbraně a vyrazili na pomoc svým bratrům na východě, kteří úpí pod nájezdem Turků.

Záznam ze shromáždění se neuchoval, ale existuje několik záznamů přímých účastníků, kteří zapsali, co zaznělo z papežových úst. Toto je jedno z nich:

Vaši bratři, kteří žijí na východě, potřebují urgentně vaši pomoc. Jak totiž většina z vás slyšela, Turci a Arabové na ně zaútočili a dobyli území daleko západním směrem až k pobřeží Středozemního moře. Zabili a zajali mnoho lidí, zničili kostely a zpustošili říši. Prosím, abyste to jako

Papež Urban II. v Clermontu (14. st.)

Kristovi hlasatelé všude zveřejnili a přesvědčili lidi jakéhokoli postavení, pěšáky i rytíře, chudé i bohaté, aby těm křesťanům neprodleně pomohli a vyhnali tu ohavnou rasu ze země našich přátel.

Přišla smutná zpráva, že lidé z Persie, cizí národ, vtrhli do zemí těchto křesťanů a zpustošili je mečem, násilím a ohněm. Některé křesťany odvedli jako otroky, jiné usmrtili. Kostely buď zničili, nebo proměnili v mešity. Obřezávají křesťany a krev z obřizky vylévají na oltáře. Některé zabíjejí strašlivým způsobem tak, že jim rozříznou břicho, vyjmou část vnitřnosti a přiváží je ke kůlu. Pak je bijí a nutí je chodit, dokud z nich nevypadnou všechny vnitřnosti a nespádnou na zem. Některé používají jako terče pro své šípy. Další nutí, aby vystrčili krk, a pak zkoušejí, jestli dokáží setnout hlavu jedním úderem meče. Je lepší raději nic neříkat o jejich strašlivém zacházení se ženami. Od řecké říše si vzali tak velké území, že zabere déle než dva měsíce, chcete-li

je přejít. Čí je to povinnost získat tu půdu zpět, když ne vaše? Nepřikazujeme, aby šli staří nebo slabí nebo ti, kteří nemohou nosit zbraň. Bohatí ať pomáhají chudým a vezmou je s sebou. (Překlad, zkrácení, mezititulky autor.)

První křížová výprava

Papež Urban II. nebyl prvním papežem, který vyzval k obraně křesťanů na východě. Když se zvěsti o porážce křesťanů u Mantzikertu dostaly do Evropy, snažil se jeho předchůdce papež Řehoř VII. získat podporu pro vojenskou expedici, která by pomohla získat zpět ztracená území. Neuspěl. Projev papeže Urbana II. z roku 1095 po Kr. inicioval první křížovou výpravu a byl počátkem období křížových výprav, které probíhaly dalších dvě stě let.

David Tolar
Sýr zdarma

PRO APOŠTOLSKOU PRÁCI JE NUTNÁ VYTRVALOST – A „HROŠÍ KŮŽE“!

Četba životopisu P. Josepha Fessia mě vedla k zamyšlení nad vlastními zkušenostmi s osobnostními rysy, které si musíme vypěstovat, chceme-li dosáhnout nějakého úspěchu v apoštolátu.

P. Fessio v průběhu desetiletí narážel na velký odpor, který mu občas zhatil plány. Nikdy však neztrácel čas ani spravedlivým odsuzováním, ani neplodnou sebelítostí. Na každý neúspěch reagoval tak, že rychle přešel k novým činnostem, které by mohly přinášet větší apoštolské ovoce.

Na základě svých vlastních, mnohem omezenějších zkušeností s tím, co bychom mohli nazvat vzestupy a pády katolické misie, se nyní domnívám, že stejný druh houževnatého odhodlání je nezbytný pro každý závazek k apoštolátu. Vytrvalost v apoštolské práci může být frustrující pro naše schopnosti, nadměrně nás vysilovat a zpochybňovat náš obraz sebe sama. Neříkám, že ti, kdo následují Krista, by se měli považovat za imunní vůči kritice. Naopak, musí být připraveni na kritiku poctivě reagovat prostřednictvím neustálého duchovního a praktického hodnocení svých postojů, způsobů a prostředků.

Jestliže však prvním cílem každého, kdo se snaží následovat Krista, musí být upřímná modlitba, druhým cílem je využít této modlitby k pochopení následujících tří věcí: (a) kdy bychom měli změnit své postoje nebo chování a kdy ne; (b) kdy musíme opustit určitý přístup k našemu apoštolátu a kdy ne; (c) kdy musíme opustit jedno apoštolské úsilí ve prospěch jiného a kdy ne.

Všechna tato rozhodnutí je třeba činit v modlitbě; k mnohým z nich bychom měli dospět s pomocí důvěryhodných poradců. Neúspěch může být důsledkem naší vlastní nedostatečnosti, napravitelných nedostatků v naší taktice nebo neuskutečnitelnosti buď našeho projektu obecně, nebo konkrétně za současných okolností. Ve všech těchto případech vstupuje do hry požadavek „hroší kůže“, jak jsem uvedl v nadpise. To, co si

Foto: Jakub David / Člověk a Vira

o nás myslí druzí, našemu cíli neposlouží, pokud to nezvýší naše sebepoznání, abychom se mohli stát prozíravějšími a účinnějšími apoštoly. Rozhodně by to nemělo ovlivňovat naši náladu.

Test prospěšnosti

Neexistuje žádný dobrý důvod k tomu, abychom ztráceli čas obviňováním, kritikou, nebo dokonce záští vůči těm, kteří se staví proti naší práci. Nejde o staré dětské přísloví: „Kdo to říká, ten to je, tomu se to rýmuje.“ Jde spíše o víru v Boha, která si uvědomuje, že jejím úkolem je rozlišovat dobré motivy našich oponentů od špatných, a naším úkolem je rozpoznat, jaké dobré možnosti nám v dané situaci zbývají... a buď vytrvat, nebo se pokusit o něco jiného.

Pokud jde o apoštolskou práci, která

není vykonávána z příkazu církevního představeného, tedy pokud jde o plány a záměry, které si sami vytváříme, jde o to, abychom co nejvíce prospěli druhým. Pokud vidíme, že z naší práce a našich programů plyne náležitý apoštolský užitek a že lze v této práci a programech pokračovat a je možné je zlepšovat, pak by kritika měla sloužit spíše k očištění a vylepšení než k omezování našeho úsilí.

To, zda jsme skutečně tak hloupí, pomýlení nebo mimo, jak o nás tvrdí naši kritici, nás nemusí ani v nejmenším zajímat, jestliže nejsme hloupí, pomýlení a mimo, pokud jde o Boží vůli. A toto rozhodnutí je třeba učinit v modlitbě a na základě rad ostatních rozumných katolíků, zejména kněží, na které se obracíme kvůli svátosti smíření a duchovnímu vedení.

Pokud zároveň zjistíme, že nejsme schopni uskutečnit to, k čemu jsme se zavázali, je na čase naši snahu přehodnotit.

Přehodnocení

Potřeba přehodnocovat možnosti, přísliby, kritiku i to, co odvádí naši pozornost, se nikdy nesnižuje. Některé organizace dokážou velmi efektivně získávat velké finanční částky, ale poskytují jen malou nebo průměrnou službu. Jiné dělají pozoruhodné věci s velmi omezenými prostředky. To, co říkáme o organizacích, lze říci i o jednotlivcích. Každý z nás musí neustále přezkoumávat své skóre v testu prospěšnosti. Stejně jako je zbytečné spílat tmě, je ještě zbytečnější stěžovat si, že příliš mnoho lidí považuje naši práci za samozřejmost nebo ji vůbec neuznává.

Taková hodnocení se totiž zcela míjejí účinkem. Nezáleží na tom, co kritici říkají, pokud se nejedná o kritiku oprávněnou. Nezáleží na tom, co si myslí ti, kteří nás ignorují, pokud nás ignorují záměrně a na vlastní nebezpečí. Důležité je, zda se

nám podaří něčeho dosáhnout, a pokud ano, čeho a v jakém měřítku – a zda se to dá zlepšit, nebo zda od dané činnosti musíme upustit.

Jinak řečeno, není důležité, aby to či ono navrhované dílo bylo úspěšné nebo neúspěšné, ale aby bylo více lidí přiváděno ke Kristu a církvi a aby se více lidí v církvi ptalo, co mohou udělat pro posílení své vlastní víry a víry druhých. Jak píše svatý Pavel, je třeba všechno podřídit Kristu. Vždyť „až mu bude podřízeno všechno, pak i sám Syn se podřídí tomu, kdo mu všechno podřídil, a tak bude Bůh všechno ve všem“ (1K 15,28).

Každý katolík je křtem povolán k tomu, aby se podílel na tomto velkém díle. Jediné, na čem u každého z nás záleží, je to, zda se na tomto Božím díle podílíme a zda se můžeme podílet plněji a účinněji. Platí to pro vás, pro mě, pro jakoukoli snahu, projekt či apoštolát, který je označován jako katolický. Na světských soudech nezáleží, ale zainteresované hodnocení může být nesmírně

užitečné. Efektivní apoštol své úsilí často přehodnocuje, neztrácí čas stížnostmi a obviňováním, málokdy a ne na dlouho uhýbá, a pokud slyší kritiku, využívá ji k tomu, aby byl ještě efektivnější.

Všichni jsme hříšníci a všichni jsme omylní, nicméně náš Pán se vyjádřil přimochaře: „Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží“ (L 9,62).

Dr. Jeff Mirus
Catholic Culture
přeložil Pavel Štíčka

Jeffrey Mirus, Ph.D.
zakladatel Christendom College, Trinity
Communications a CatholicCulture.org

MOŘE VÍRY: VÍC NEŽ 8 MILIONŮ VĚŘÍCÍCH SE NA FILIPÍNÁCH ÚČASTNÍ PROCESÍ S „ČERNÝM NAZARETSKÝM“

Toto procesí patří k největším projevům náboženské oddanosti na světě.

Manila, Filipíny – Jako každoročně i letos zaplnilo ulice Manily více než 8 milionů většinou bosých filipínských věřících, kteří se účastnili každoročního procesí s „Černým Nazaretským“, jednoho z největších projevů náboženské oddanosti na světě.

V tomto procesí, na Filipínách známém jako *Translacion*, procházejí věřící Manilou s 400 let starou sochou Ježíše Krista v životní velikosti, který nese černý dřevěný kříž. Každoročně se k tomuto procesí připojují miliony filipínských katolíků, aby mohli spatřit sochu *Jesus Nazareno*, o níž věří, že během let zpro-

středkovala bezpočet uzdravení a zázraků, a dotknout se jí. Miliony věřících přicházejí a usilují o Kristovo uzdravení, jako když v Písmu žena s nevléčitelným krvácením natáhla ruku, aby se dotkla Ježíšova pláště.

„Věřící se nechtějí pustit, ale popravdě to on nechce pustit nás. To on nás pevně drží,“ řekl ve své promluvě po procesí otec Rufino Sescon ml., farář z farního kostela sv. Jana Křtitele ve čtvrti Quiapo. „Víme, že on jako první nikdy neumdlévá, nikdy se nevyčerpá a nikdy nám nepřestává pomáhat,“ dodal.

Černého Nazaretského, dřevěnou

sochu Ježíše Krista s trnovou korunou, který nese svůj kříž, přivezli do Manily z Mexika roku 1606 španělsí misionáři. Ačkoli loď zachvátil požár, ohořelá socha se zachovala a byla pojmenována „Černý Nazaretský“. Nyní je uložena v kostele Quiapo a zůstává pro věřící mocným symbolem zázraků a vyslyšených modliteb. Socha zázračně přestála i požáry, které dvakrát zničily kostel, povodně způsobené četnými tajfuny, dvě zemětřesení a bombardování za druhé světové války.

Odhadovaných 8,1 milionu poutníků, kteří se letos procesí zúčastnili, významně překonává 6,5 milionu z roku 2024 a 4 mi-

Foto: Jsinglador / wikimedia

liony v roce 2019. Letošní návštěvnost této události, jejíž součástí byla celonoční vigilie, četné mše a téměř čtyřiadvacetihodinové procesí, patří k největším v její historii. „Být součástí největšího procesí na Filipínách byla opravdu silná zkušenost. Když jsem stál uprostřed milionů lidí sjednocených ve víře, cítil jsem v každé modlitbě, v každé písni a každém kroku oběti Boží přítomnost,“ líčil Jahbee Cruz, liturgický fotograf, který v posledních šesti letech toto procesí dokumentoval. „Svým objektivem jsem nejen zachycoval obrazy – byl jsem svědkem toho, jak se duše národa poddává Boží lásce. Tato událost mě silně inspirovala, abych sloužil ještě oddaněji. Každá fotka se stala víc než jen snímkem; byla příběhem o neochvějné víře a naději filipínského lidu. Připomínaly mi, že moje práce je služba, můj dar, jímž sdílím krásu Boží milosti a přibližuji k němu druhé,“ dodal Cruz.

Miliony poutníků procházely procesím s bosýma nohama, aby napodobily zkušenost z Kalvárie. Jako šel Ježíš bosý, když nesl kříž na Kalvárii, miliony filipínských věřících toužily mít podíl na oběti a utrpení, jímž se podrobil náš Pán. Černý Nazaretský putoval zhruba 6,5 kilometru od tribuny Quirino v parku Rizal do farního kostela sv. Jana Křtitele v manilské čtvrti Quiapo. Když Ježíšova socha o patnáct hodin později dorazila v polovině cesty do kostela sv. Šebestiána, věřící byli

svědky tradičního *Dungaw*, slavnostního setkání Černého Nazaretského a obrazu Panny Marie Karmelské, představujícího Ježíšovo setkání s jeho zarmoucenou matkou Marií na cestě na kříž. Podle operačního střediska, které celou akci řídilo, procesí skončilo po více než 21 hodinách. Pro mnohé tato událost není jen tradicí; mění lidem život. Každý poutník má svůj vlastní příběh o milosti a proměně.

V zástupu byl i šestadvacetiletý britský turista Adan Jeffrey, který se označuje za ateistu, ale k procesí se přidal ze zvědavosti a silně na něho zapůsobilo. „Nikdy jsem nic takového neviděl – tak dlouhou frontu, tolik lidí a jejich oddanost; čekat tak dlouhou dobu na to, aby mohli políbit sochu, je prostě neuvěřitelné. Je to pro mě dost těžko pochopitelné. ... Ti lidé jsou tak oddaní; věnují tomu tolik času, úsilí a lásky. Nikdy jsem nic takového nezažil. Nikdy jsem nic neprožíval s takovým zanícením jako tito lidé svou víru. Je úžasné něco takového vidět. Je to zkušenost, která člověku otevře oči. Je tam vidět láska... prostě tam je cítit,“ řekl Jeffrey ve videorozhovoru pro zpravodajský portál *Rappler*.

Procesí zaplavili i gangsteři a zločinci. Pro bývalého vězně Makiho Gonzaleze, který si za pokus o vraždu odpykal patnáct let ve vězení, se Černý Nazaretský stal cestou k vykoupení. V překladu z filipínštiny Gonzalez vyprávěl: „Než jsem se

setkal s *Jesus Nazareno*, byl jsem každou chvíli ve vězení. Od té doby se můj život změnil. Zapojil jsem se do *Lingkod ni Kuya* [v překladu Ježíšovi služebníci, katolické společenství oddané *Jesus Nazareno*] a postupně viděl, jak se můj život proměňuje. Nedávno jsem měl mrtvici, ale před třemi měsíci jsem se uzdravil a moje víra v *Jesus Nazareno* se ještě víc prohloubila.“ Gonzalez je dál členem *Lingkod ni Kuya* a věnuje svůj život službě Kristu.

Procesí a mše svaté se zúčastnili i vězni z Leyetského oblastního vězení.

Další filipínská věřící, která chtěla zůstat v anonymitě, se svěřila: „Myslela jsem si, že jsem zapomenutá, ale tady jsem pocítila, že mě Bůh vidí. Skrze Nazaretského jsem pocítila Boží objetí. Ježíš opravdu zachraňuje i takové vyvrhelé, jako jsem já.“ Držela ceduli se slovy z písně *God Help the Outcasts* (Bože, pomoz vyvrhelům), kde se zpívá: „Bože, pomoz vyvrhelům, od narození hladovým / Prokaž jim milosrdenství, jež na zemi nenacházejí / Bože, pomoz mému lidu, spoléháme na tebe / Bože, pomoz vyvrhelům, nikdo jiný jim nepomůže.“

Mnozí poutníci, kteří se procesí zúčastnili, opravdu pocházeli z chudého prostředí, měli zločineckou minulost nebo trpěli nějakou nemocí; všichni prosili Ježíše, aby je uzdravil, nebo o jiné zázraky a přišli se modlit a vzdávat díky.

Když Černý Nazaretský putoval ulicemi, nesený na zádech milionů lidí, nebyla nadzvedána jen fyzická tíha, ale i břemena bezpočtu duší. *Jesus Nazareno*, zobrazený, jak statečně nese svůj kříž na Kalvárii, je připomínkou, že Bůh jde s každým z nás, nese naše kříže a nikdy nás neopouští – stačí v něho vložit svou víru.

Valeria Joy Escalona
National Catholic Register
Přeložila Alena Švecová

Valerie Joy Escalona
specialistka na digitální média

VŠECHNO JE TAK, JAK MÁ BÝT

Jsou chvíle, kdy si člověk říká, že nemá to, co by chtěl a po čem touží.

A tak stále hledá něco jiného, lepšího. Hodně lidí na světě cítí jakousi neúplnost, ne-celost a podvědomě cítí ne-naplnění, i kdyby třeba vyhráli milion ve sportce nebo dostali nejprestižnější světovou cenu. Pořád má takový člověk pocit, že mu něco chybí a není nikdy spokojený.

Někteří lidé se snaží tento pocit přehlušit drogami, jiní adrenalinovými sporty, další nicneděláním, či naopak cestováním po světě, hromaděním majetku. Ale ani bohatí, ani chudí lidé nemají ten pocit dokonalé radosti a štěstí. Jako by se snad na této zemi ani najít dokonalost a trvalá radost nedaly.

Jeden můj kamarád kdysi odpovídal na různé kvízy a testy v novinách a časopisech, posílal soutěžní kupony a doufal, že jednou vyhraje velké peníze. Velmi moc chtěl vyhrát a být bohatý. Ptal jsem se ho, proč? Prý by chtěl mít všechno. Zajímalo mne, jestli by se pak nenudil. Ne, nenudil, odpověděl, sbíral bych třeba mušle. No jo, ale kdybys měl všechno, měl bys přece i ty mušle.

Nějak nedokázal pochopit, že ve chvíli, kdy má člověk všechno, nebaví ho nic. Kde se v nás ale bere ten pocit, že nám něco stále chybí? Kde se ten pocit neúplnosti vzal? Existuje někde nějaká celost?

Jezuitský kněz Anthony de Mello na tuhle otázku odpovídal ve svých knihách. Můžeme být šťastní hned teď. Stačí si uvědomit, že naše touha mít to, co má soused, pramení svým způsobem ze závisti, respektive snahy vyrovnat se mu i jemu podobným. Že naše touha dostat nějakou cenu pramení z nastavení společnosti, která adoruje oceňované lidi – a nám taková světská sláva může dělat velmi dobře. Jsme nastaveni tím, co se od nás očekává. Ale nejsme sami sebou.

Jak píše Antonyj Surožskij v knize *V jámě lvové* (vydalo Karmelitánské nakladatelství): „Když se pozorně podíváme na svůj život, zjistíme, že jen reagujeme na vnější podněty a vzruchy. Pokud

Foto: Zbyněk Šišpera / Člověk a Víra

se od toho dokážeme oprostit, uvědomíme si, že jsme úplně prázdní, nejednáme za sebe, ale za svůj bereme ten život, který je (nám) určován zvenku. Málokdy žijeme z bohatství, o němž předpokládáme, že je v hloubi nás samých. Nejdříve se proto musíme naučit být sami sebou.“

Spousta lidí je nešťastných jen proto, že nevědí, co je udělat šťastnými. Co dělá radost nám, jen nám samotným, aniž bychom čekali, co na to řeknou druzí lidé? Procházka přírodou? Jít si zaplavat? Projít se na kole? Přečíst si hezkou knížku? Pracovat na zahrádce? Namalovat obraz? Zajít si do kavárny? Dá se říci, že každý z nás má to, co ke štěstí potřebuje, hned po ruce. A že může být kdykoliv, v jakékoliv chvíli, spokojen s tím, co má. Náš problém je, že neustále hledáme něco lepšího, než abychom se spokojili s tím, co máme a co dobrého to nabízí. Jak moc jsme Bohu vděční třeba za zdraví, když je máme?

A navíc svým hledáním lepšího projevujeme svou nedůvěru Bohu. Z biblického příběhu o marnotratném synovi právě ten syn, který zůstal doma s otcem

a mohl každý den spát v peřinách, mít dobré jídlo, a kdyby si řekl, mohl mít i hostinu pro přátele, tak zrovna on si stěžuje jako mnozí z nás, aniž by si uvědomil, co jemu (nám) Bůh denně dává.

Kdysi jsem jel autobusem za nějakou pro mne tehdy důležitou akcí a cítil jsem se velmi nervózně. Ano, také mi tehdy šlo o to zapůsobit, ukázat společnosti, že beru její pohled na úspěch. Vtom v rádiu, které měl puštěné řidič, začali hrát písničku *Všechno je tak, jak má být* od jednoho folkového písničkáře. No ano, řekl jsem si tenkrát. Pokud věřím Bohu, je přece všechno tak, jaká má být.

Jan Lipšanský

Jan Lipšanský
scenárista, novinář, spisovatel

POMOZ NAŠÍ NEVĚŘE

Zhruba před rokem vyšla v Utrechtu kniha německého kněze a teologa Jana Loffelda, která nese velmi provokativní název: *Když Bůh nikomu nechybí*.

Nedávno vyšel její český překlad. Tomáš Halík a Tomáš Petráček v předmluvě a doslovu k českému vydání chválí autora za jeho odvalu vyslovit pravdu, která osvobozuje, a za přímočarost ve stanovení diagnózy pro křesťanství, jež se podle autora nachází na smrtelném loži. Ačkoliv Tomáš Halík varuje, že je to smutné čtení, které může nejspíš slabší národy i pohoršit, knížku jsem přečetla a spíše než pohoršila, mě rozesmutnila. Autor vyjadřuje nad naší vírou ortel, který je opravdu jen pro „sedm statečných“. Tvrdí, že lidé už nemají zájem o otázky, na které se dalo odpovídat vírou. Jinak řečeno: mnoho lidí postrádá jakoukoli náboženskou potřebu. Není-li už tázání, ztrácí náboženství, jehož smyslem je existenciální odpověď, svou roli. Lidé dokážou být šťastní i bez Boha. Konečně se mohou svobodně rozhodnout Boha nepotřebovat. Nejšťastnějšími lidmi na světě jsou Finové, Islandci, Švédové, Norové a Nizozemci. K pocitu štěstí a naplněného života jim neschází náboženství, natož církev. Sekularizace, což je zhruba řečeno trend lhotejnosti žitého světa vůči transcendentním hodnotám, se ukázala jako megatrend, před nímž církev nemohou obstát. Co se v NDR těšilo velkému úspěchu a bylo všemožně podporováno, proběhlo v SRN (i když pomaleji) samovolně.

To jsou zhruba základní premisy úmrtního listu křesťanství našeho věku a všech jeho denominací. Celý ponor do hloubi rozpadu a ztráty potřeby přijímat zvěstování „dobré zprávy Evangelia“ se každého věřícího musí dotýkat osobně, a tak i já budu osobní a zřekám se předem objektivního hodnocení této knihy, natož jakékoliv recenze.

Mužská psychologie

Když jsem kdysi brala první rozum, byli v našich krajích zakázání a velmi popu-

Foto: Obolecký Bohuslav / Člověk a Víra

lární existenciální autoři jako Camus, Beckett, Ionesco, Sartre. I oni byli podobně stateční a nabádali nás, že je třeba přijmout absurditu naší existence a tváří v tvář tomuto nesmyslu dožít svůj život až do konce. Nemluvili nikdy přímo o víře, pouze o samotné existenci. Ale i méně filozoficky vyhranění autoři podlelehli odvaze nastavit čelo Bohu. Utkvěla mi věta Nikose Kazantzakise, který napsal svého času populárního *Řeka Zorbu*: „Ničeho se nebát, v nic nedoufat, jsem svobodný!“

Tahle veskrze mužská psychologie, touha po udatnosti a statečnosti, mi byla vždycky cizí, ale protože jsem byla snob, tvářila jsem se taky statečně. Nakonec tito odvážní autoři spolu s komunisty, kteří tlačili na pilu z opačného konce, přispěli k mé konverzi. Bohu díky. Konečně měl život smysl a já vydechla, jako by ze mě sundali dům plný nájemníků. Konvertité mají v mnohém nevýhodu: nemají většinou předky, kteří by se za ně modlili, já, spolu se svým manželem, jsme na začátku neměli ani žádnou živou osobu, která by nám víru předala. Nemají

vzdělání v daném oboru, v mnohém jsou naivní, ale jedno mají: jistotu, že víra je dar, a tak si ho nenechají jen tak vzít. Navíc komunistické školení, které trvalo přes polovinu našeho života, vypěstovalo ve mně velkou ostražitost pro mnohé ideje, které v našem demokratickém, sekulárním světě překabátěné žijí dál a znemožňují přístup k pravdě. Jedna taková premisa třeba zní: „Nebe na zemi.“ Ano, pozemský ráj pro všechny, kteří mohou žít šťastně, v blahobytu a bezstarostně v pozemském životě. Nemoc, neúspěch a smrt se do tohoto konceptu štěstí moc nevejdou, ale co hned myslet na nejhorší, že... Vždycky se najdou výjimky: lidé, kteří pořád melou o nemocech, vlastní nešikovností spadnou do chudoby, dokonce chodí na pohřby...

Život v nevědomosti jako ideál

Ale nejen statečnost pro přijetí „pravdy“ autor vyžaduje. Dokonce hledá viníka, a tak obviňuje hlavně církev, že právě ona klade lidem otázky, které by je ani nenapadly. Jedna žena, která se dala v dospělosti pokřtít, prý měla prohlásit: „Dávali

mi otázky, které mě nikdy nenapadlo si klást.“ Ano, život v nevědomosti, to je ideál současného světa: „Žij, užij si, shromážďuj peníze, aby sis veškerý luxus mohl dovolit a ničím se nezátěžuj...“ Církev by neměla obtěžovat složitostmi. Nač mluvit o smrti (kromě pohřbu), nač mluvit o nesmrtelné duši, které hrozí, že nebude spasena, nač mluvit o věčném životě? Dokonce o pekle? Je vůbec nějaké peklo? A tak budme rozumní, moderní – a v posledku nemusíme být ani stateční. Proč lidi zatěžovat vědecky nepodloženými otázkami? Izajáš sice říká (Iz 65,1): „Dal jsem odpověď těm, kdo se neptali, dal jsem se nalézt těm, kdo mě nehledali...“ Jenže co Izajáš ví o naší postpostmoderní době! Co ví o sekularismu! Církev má své alibi a to jí nikdo nevezme. Všichni musí uznat, že je mnohem těžší

zvěstovat evangelium narcistním egoistům Západu než například přírodním, pokorným indiánům v pralese, i když nesmrtelnou duši mají oba.

V jednom má autor pravdu. Církev a víra jsou opravdu v krizi. Kostely se vyprazdňují, mladí nehledají smysl života, na „nějakého Boha“ vůbec nemyslí, blahobyť v našem regionu ucpal všechny „uši k slyšení“. Ale jak kdysi řekl kardinál sv. J. H. Newman: „Církev stále skomírá, náboženství stále vypadá na pokraji smrti, Kristova věc je stále v posledním tažení. Ale Církev je jako Noemova archa, která potopě nezabránila, ale plula po ní a ve své křehké konstrukci uchovala naději lidské rodiny.“ Z tohoto pohledu se mi zdají autorovy návrhy na přípravu konečného pádu a zániku, kdy budou věřící muset utíkat do krytu a vzít si s se-

bou jen to nejnnutnější, vlastně zbytečné. Bůh má přece všechno ve svých rukou. I náš konec, i konec křesťanství. Najde na zemi víru, až podruhé přijde? Tahle spoluúčast v našich rukou je. A i když jsme plni skepse, „odvážné pravdy“, a vidíme ty davy lhostejných, přece bychom měli odpovídat: „Ano, Pane, najdeš na zemi víru! Pomož naší nevěře...“

Věra Eliášková

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

KULTURNÍ ROZTŘÍŠTĚNOST A POTŘEBA NOVÉ KATOLICKÉ OBRODY

Dnes, kdy žijeme v éře ideologické polarizace, sociální roztříštěnosti a všudypřítomného pocitu dezorientace, vyvstává otázka: nastal opět okamžik, který vyžaduje katolickou obrodu?

V dějinách se objevovaly klíčové okamžiky, kdy se zdálo, že se tkanivo západní civilizace drolí, kdy se sdílený kulturní narativ začal rozpadat a společnosti se ocitly na pokraji zásadní proměny. Tyto okamžiky – ať už šlo o úpadek římské říše, rozkoly v době reformace nebo ideologické boje ve 20. století – často vedly k obdobím tvůrčí obnovy, která dnes považujeme za obrodu. Dnes, kdy žijeme v éře ideologické polarizace, sociální roztříštěnosti a všudypřítomného pocitu dezorientace, vyvstává otázka: nastal opět okamžik, který vyžaduje katolickou obrodu?

Známky kulturní roztříštěnosti jsou všude kolem nás. V politice prohlubují cí se propast mezi levicí a pravicí odráží více než jen politické neshody; ukazuje rozpad společného morálního rámce.

Umění tříštící se do marketingových segmentů často postrádá univerzální témata, která kdysi oslovovala člověka v jeho životní situaci. V náboženství úpadek křesťanství a nárůst počtu lidí bez vyznání naznačuje, že duchovní základy společnosti erodují.

Tyto trendy jsou vzájemně propojenými příznaky hlubší krize: ztráty uceleného kulturního narativu, který by společnost spojoval. Křesťanství – zejména katolická církev – po staletí poskytovalo tento narativ a nabízelo pojetí lidské osoby, společnosti a světa. S rozvojem sekularismu a postmoderní skepse, která podkopala důvěru v objektivní pravdu, však tento narativ nahradila kakofonie vzájemně si odporujících hlasů, z nichž každý prosazuje roztříštěný pohled na realitu.

Výsledkem je stále více atomizovaná kultura, která postrádá soudržnost a stabilitu nezbytnou pro skutečný lidský rozkvět. V takovém kontextu není výzva k nové katolické obrodě ústupem do minulosti, ale návrhem sjednocující vize, která může řešit dnešní problémy.

Povaha kulturní roztříštěnosti

Abychom skutečně pochopili potřebu nové katolické obrody, musíme nejprve porozumět kulturní roztříštěnosti, která prostupuje naší společností. V minulosti nebyla kultura pouhým souborem různorodých praktik a vyznání, ale společným dědictvím, které bylo zásadně obohacováno přínosem umělců, myslitelů a prostých věřících. Tato kultura byla zakotvena ve společném chápání lidské osoby jakožto stvořené k Božímu

Foto: Jana Havlova / Člověk a Víra

obrazu, obdařené přirozenou důstojností a Božím posláním.

Umění sloužilo jako okno do transcendentna a odhalovalo krásu a tajemství stvoření – vzpomeňme na duchovní hudbu Johanna Sebastiana Bacha nebo úchvatné Michelangelovy fresky v Sixtinské kapli. Věda, vedená vírou v uspořádaný vesmír, se snažila odhalit jasnost stvoření, jak je patrné z práce osobností, jako byl augustiniánský mnich Gregor Mendel, otec moderní genetiky. Politické instituce se zase orientovaly na úsilí o obecné dobro, jak se odráží v sociálním učení církve a rozvoji západních právních tradic ovlivněných přirozeným právem.

Dnes se však tento smysl pro účast na větší realitě do značné míry vytrácí. Umění, kdysi prostředek zkoumání božského, je často redukováno na pouhý projev individualismu nebo nástroj pro-sazování politické ideologie. Vezměme si, jak současné umělecké produkce často upřednostňují vyvolání šoku u publika nebo politické deklarace před hledáním pravdy a krásy.

Vědy, které se kdysi snažily odhalit složitost Božího stvoření, jsou často využívány k podpoře materialistického a redukcionistického pohledu na lidskou osobu, jak je vidět na podpoře genetických modifikací a umělé inteligence bez etických ohledů na lidskou důstojnost. Tento posun připravuje vědecké ob-

jevy o tajemství a úžas, který je kdysi provázel.

Politika, kdysi ušlechtilá snaha o společné dobro, se změnila v bitevní pole konkurenčních identit a boje o moc, což je patrné z rostoucí polarizace a politiky identit, které ovládají veřejný prostor, kde se stále více odmítá pojem společné, objektivní pravdy.

Výsledkem je kultura, která je stále více roztržštěná a v níž jsou jednotlivci odloučeni nejen jeden od druhého, ale také od bohatých tradic, které kdysi poskytovaly smysl a ukazovaly směr. V takovém prostředí vzniká obrovské pokušení uchýlit se ke stádnosti, protože lidé hledají útočiště v menších, izolovaných kruzích stejně smýšlejících jedinců. Tento ústup však pouze prohlubuje kulturní roztržštěnost a dále podkopává možnost obnovit smysl pro společný cíl a společnou identitu.

Potřeba katolické obrody proto není jen nostalgickým steskem po minulé éře; je to naléhavá výzva k opětovnému nabytí jednotné vize skutečnosti, která kdysi oživovala naši kulturu. Tato obroda by se snažila znovu integrovat umění, vědu a politické instituce do uceleného světového názoru, který uznává přirozenou důstojnost lidské osoby a její božské poslání. Oživila by smysl pro účast na větším kosmickém řádu a znovu by probudila kolektivní vědomí transcendentních

pravd, které dávají životu skutečný smysl. Tím by se nejen vyřešily rozpory v naší kultuře, ale také by se obnovil smysl pro společný cíl, který je nezbytný pro rozkvet jednotlivců i celé společnosti.

Úloha církve

Vzhledem k hlubokým kulturním změnám, jichž jsme svědky, má katolická církev jedinečnou a nezastupitelnou úlohu. Na rozdíl od sekulárních ideologií, které ovládají veřejný diskurz, nabízí církev pojetí lidské osoby a společnosti, které je zakořeněno v transcendentnu. Toto pojetí není pouhým souborem nauk, ale živou tradicí, která se projevuje v liturgii, svátostech a svědectví svatých. Vnímá lidskou osobu jako stvořenou pro společenství s Bohem a s druhými a nabízí cestu k uzdravení hluboké roztržštěnosti naší doby obnovením pout lásky a solidarity.

Aby církev mohla tuto úlohu plnit, musí se na nejvyšší úrovni angažovat v kultuře a představovat přesvědčivou alternativu k převládajícím narativům naší doby. To vyžaduje obnovený závazek k intelektuálnímu životu a podporu nové generace katolických myslitelů, kteří budou schopni formulovat víru způsobem, jenž odpovídá současným problémům. Vyžaduje to také obnovení investic do umění a podporu katolických umělců, aby vytvářeli díla, která zprostředkovávají krásu a pravdu evangelia. Dále vyžaduje prohloubení závazku církve k sociální spravedlnosti a snahu o budování společnosti, která podporuje důstojnost každé lidské osoby.

Ústředním bodem této obnovy musí být také intenzivní úsilí o obnovení účty při slavení mše svaté. Liturgie není pouhým společným shromážděním; je to nejvyšší forma bohoslužby, kde se věřící setkávají s posvátnými tajemstvími naší víry. Přijetím tradičních liturgických postupů, které odrážejí vážnost a transcendentci eucharistie, může církev podpořit hlubší smysl pro posvátno a vtáhnout věřící do hlubšího vztahu s Bohem. Tato úcta při bohoslužbě je nezbytná pro pěstování katolické identity, která je zakořeněná v bohatství naší tradice a dokáže odolávat sekularizačním silám, jež se snaží oslabit duchovní život.

Foto: Michal Havel / Člověk a Víra

Vize obnovy

Výzva ke katolické obnově není výzvou k ústupu ze světa, ale výzvou k hlubšímu zapojení se do něj s novým elánem a smyslem. Jde o opětovné nabytí historické role církve jako kulturní síly, která přímo promlouvá k dnešním výzvám a příležitostem. Tato obnova se bude lišit od té, která probíhala v 15. a 16. století. Místo toho, aby se soustředila na knížecí dvory nebo ateliéry velkých umělců,

bude vycházet ze srdce církve – z farností, škol a společenství, kde obyčejní katolíci žijí svou víru. Toto hnutí se bude týkat širokých mas a bude podporováno modlitbou, prací a svědectvím nesčetných věřících, kteří touží žít podle evangelia.

Ústředním bodem této obnovy bude hluboké probuzení úcty v liturgii, zejména při slavení mše svaté. Obnovením posvátnosti naší bohoslužby prostřed-

nictvím tradičních postupů, které ctí transcendenci eucharistie, může církev inspirovat k hlubšímu duchovnímu životu, který je přitažlivý a zároveň proměňující. Tato obnovená úcta podpoří silnější katolickou identitu, která bude schopna odolávat sekularizačním silám, jež se snaží podkopat duchovní rozměr lidské existence.

Výzva ke katolické obnově nespočívá pouze v zachování vlivu církve, ale v nabídce přesvědčivé vize rozkvětu lidstva, hluboce zakořeněné v evangeliu, která oslovuje nejhlubší touhy lidského srdce. Jde o budování kultury, která odráží přirozenou důstojnost lidské osoby a slávu Boha, který nás stvořil. A co je nejdůležitější, jde o naplnění poslání církve být světlem národů – majákem naděje ve světě, který je příliš často zatemněn zmatkem a zoufalstvím.

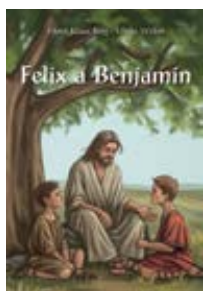
Ryan Bilodeau
Crisis Magazine
Přeložil Pavel Štíčka

Ryan Bilodeau
učitel náboženství a digitální stratég

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Horst Klaus Berg – Ulrike Weber: Felix a Benjamín

Příběh o přátelství dvou chlapců v době Ježíšově. Felixův otec Cassius velí římské vojenské posádce ve městě Kafarnaum, kdežto Benjamín pochází z tradiční židovské rodiny. Brož., 128 s., cena 199 Kč

Anne Flanagan: 9 prvních pátků

Ve své poslední encyklice *Dilexit nos* papež František povzbuzuje k oživení úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a s ní i pobožnosti devíti prvních pátků. Letos uplyne přesně 350 let od trojího zjevení Ježíše Krista sv. Markétě Marii Alacoque, na nichž se tato úcta zakládá.

Brož., 288 s., cena 299 Kč

MEZI ZÁZRAKY A TICHEM

Jsou chvíle, kdy se svět zdá příliš hlučný, příliš rychlý, příliš povrchní. Ale právě tehdy, uprostřed chaosu titulků a spechů obrazovek, zazní zpráva, která ztiší srdce. Ne nutně v hlavních zprávách. Ale v těch skrytých, možná přehlédnutých. A přesto hluboce pravdivých: v daleké Indii, ve státě Kerala, v kostele Krista Krále ve vesnici Vilakkannur, v zemi kontrastů, se stal zázrak. Při adoraci se na konsekrované hostii objevil obraz Kristovy tváře. Jako by sám Pán chtěl připomenout to, co někdy zapomínáme: že On je v Eucharistii skutečně přítomen. Ne symbolicky, ale opravdově. V každé mši svaté, v každé monstranci s Hostií, v každé kapli se svatostánkem.

Ve Španělsku, po čtyřech stoletích, bylo znovu vystaveno tělo svaté Terezie z Ávily. Mystičky, učitelky modlitby, ženy odvážného ducha. Její tělo odpočívá, ale její hlas stále zaznívá: „Nic nechť tě netrápí, nic ať tě neděsí. Bůh sám stačí.“ Ve světě, kde se úspěch měří výkonem a rychlým dopadem silných efektů navenek, Terezie svědčí, že největší krásou je duše sjednocená s Bohem.

A pak je tu Fatima. Každý měsíc, vždy třináctého. Tajemství a výzva zároveň. Někdy ji připomínáme jen kvůli zázrakům. Ale to hlavní zůstává v poselství: modlete se, obětujte se za hříšníky, milujte Krista. Děti z Fatimy nevedly polemiky. Nepsaly komentáře. Jen se modlily – a jejich prostota rozechvěla dějiny. Možná právě to dnes potřebujeme víc než cokoliv jiného: pokornou lásku k Bohu a úctu k duším, které hledají světlo.

Na papeže Lva XIII. si dnes vzpomene málokdo. A přesto byl jedním z těch, kdo kráčeli tmou s lucernou pravdy. Nevoloil slova podle vkusu doby. Mluvil z hloubky církve. O spravedlnosti, o au-

Papež Lev XIV. Foto: Vatican Media

toritě, o modlitbě. O tom, že bez Krista není skutečný mír ani mezi národy, ani v srdci člověka. A že Církev nemá být přízvukem světa – ale jeho svědomím. Lev XIV. jde dle všeho v jeho stopách. Modleme se za něj. Vzal na sebe velký kříž.

A pak jsou tu zprávy z našeho rybníčku. Prezident republiky nedávno veřejně zpochybnil smysl připravované smlouvy se Svatým stolicí, s tím, že prý „není v souladu s ústavními principy České republiky“. Smlouva, která má pouze potvrdit už existující vztah mezi státem a katolickou církví, najednou vadí – snad proto, že víra, která po staletí formovala naši kulturu, prý už neodpovídá duchu moderní doby (a tedy pan prezident ještě rozumí do detailu zpovědnímu tajemství, to je třeba říci...). Zvláštní. Zvlášť když si vzpomene, že tentýž prezident před pár dny blahopřál nově zvolenému papeži se slovy: „přeji hodně sil, moudrosti i odvahy“ a zároveň pochválil Vatikán, že

touto volbou „usiluje o ochranu a posilování lidské důstojnosti, mezinárodní solidarity a spravedlnosti“. Až se příště mezinárodní diplomacie zeptá, zda v Česku mluví hlava státu jedním hlasem, můžeme s klidem říct: ano – jen záleží na denní době. Dopoledne blahopřejeme papeži, odpoledne zpochybňujeme smlouvu.

Církev se nenechá zmást. Jako věřící víme, že papež není protokolární funkce. Je nástupcem svatého Petra. A že mu ne gratulujeme jako sportovci k vítězství, ale že se za něj modlíme – protože nese tíhu klíčů, které mu nesvěřil žádný stát, ale sám Kristus. To všechno – eucharistické zázraky, svědectví svatých, hlas Matky Boží, i lidské rozpaky – jsou pro nás připomínkou, že křesťanství není pouhá kultura. Je to život. Život s Ním, který se zjevuje těm, kdo neztratili schopnost žasnout. A v tom žasnutí najdeme víc pravdy než v celé knihovně zákonů.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, <http://rcmonitor.cz>, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.